

## **COM ENDEGAR LA PROFESSIÓ D'ENGINYERIA COM A PROFESSIONAL AUTÒNOM**

### **1.- Què són els treballadors autònoms ?**

La Llei 20/2007, d'11 de juliol, de l'estatut del treball autònom els defineix com les “persones físiques que exerceixin de manera habitual, personal, directa, per compte propi i fora de l'àmbit de direcció i organització d'una altra persona una activitat econòmica o professional a títol lucratiu, tant si donen ocupació a treballadors per compte d'altri com si no”.

La norma també considera treballadors autònoms:

- Els familiars de treballadors autònoms que no tinguin la condició de treballadors per compte d'altri. Es consideren familiars, sempre que hi hagi convivència, el/la cònjuge, els descendents, ascendents i parents per consanguinitat o afinitat fins el segon grau.
- Els socis industrials de societats regulars col·lectives i de societats comanditàries.
- Els comuners de les comunitats de béns i els socis de societats civils irregulars, llevat que la seva activitat es limiti a la mera administració dels béns posats en comú.
- Els qui exerceixin les funcions de direcció i gerència que comporta el desenvolupament del càrrec de conseller/a o administrador/a, o prestin altres serveis per a una societat mercantil capitalista, a títol lucratiu i de forma habitual, personal i directa, quan posseeixin el control efectiu, directe o indirecte d'aquella.

### **2.- Què són treballadors autònoms econòmicament dependents o TRADE ?**

Són un cas especial de professionals autònoms.

La mateixa Llei (art. 11) els defineix com:

Els que “exerceixen una activitat econòmica o professional a títol lucratiu i de forma habitual, personal, directa i predominant per a una persona física o jurídica, denominada client, del qual depenen econòmicament per percebre d'aquest, almenys, el 75 per cent dels seus ingressos per rendiments de treball i d'activitats econòmiques o professionals”.

Per ser TRADE cal que s'acompleixin una sèrie de requisits:

- a) No tenir a càrrec seu treballadors per compte d'altri ni contractar o subcontractar part o tota l'activitat amb tercers, tant respecte de l'activitat contractada amb el client del qual depèn econòmicament com de les activitats que pugui contractar amb altres clients. La norma preveu excepcions (embaràs, lactància, naixement, cura de familiars o de menors de set anys, etc.).
- b) Executar la seva activitat de manera diferenciada a la que executen els treballadors del client.
- c) Disposar d'infraestructura productiva i material.
- d) Desenvolupar la seva activitat amb criteris organitzatius propis, sense perjudici de les indicacions tècniques que pugui rebre del seu client/a.

e) Percebre una contraprestació econòmica en funció del resultat de la seva activitat, d'acord amb el pacte amb el client/a i assumint-ne el compte i risc.

El/la TRADE pot sol·licitar al seu client/a la formalització d'un contracte de treballador autònom econòmicament dependent.

### **3.- Què són els “falsos autònoms”?**

Són persones assalariades a qui l'empresa exigeix donar-se d'alta com a autònoms per poder treballar, però complint totes les característiques de la feina per compte d'altri.

Hi ha tres factors principals que determinen quan s'és treballador/a per compte d'altri o assalariat/da i impliquen no ser treballador/a per compte propi o autònom/a:

- Les eines de treball les dona l'empresa
- L'horari i el lloc de treball el determina l'empresa
- El/la treballador/a no pot triar la remuneració

En aquests casos, la voluntat de l'empresa és estalviar-se el cost de Seguretat Social i evitar que el/la treballador/a tingui els drets que li correspondrien com a tal.

### **4.- Com s'endega l'activitat com a professional autònom ?**

Els professionals autònoms han d'acomplir diversos requisits:

1.- Alta a la Seguretat Social en el Règim Especial de Treballadors Autònoms (RETA) o a la Mutualitat Alternativa en el cas dels enginyers industrials.

Destacar en aquest punt que només els titulats d'enginyeria industrial i que es dediquin a l'exercici professional d'enginyeria industrial (epígrafs 311 o 843 de IAE) tenen l'opció entre RETA o Mutualitat. Els titulats d'enginyeria industrial que es dediquin a altres activitats diferents i la resta de titulacions d'enginyeria susceptibles d'integració voluntària a l'Associació i/o al Col·legi Oficial d'Enginyers Industrials de Catalunya no tenen possibilitat d'opció: obligatòriament han de donar-se d'alta al règim RETA.

Els enginyers industrials que exerceixen professió d'enginyeria industrial, en el moment d'endegar l'activitat professional han d'efectuar aquesta opció, tenint en compte que l'opció pel RETA és irreversible, és a dir, després no serà possible anar a la Mútua dels Enginyers. En canvi, si s'opta per la Mútua sí que es possible passar-se posteriorment al RETA.

Les prestacions de la Seguretat Social es poden trobar al web:

<https://www.seg-social.es/wps/portal/wss/internet/Trabajadores/CotizacionRecaudacionTrabajadores/10721/10724>

I l'alta es pot efectuar telemàticament:

[https://portal.seg-social.gob.es/wps/portal/importass/importass/Categorias/Altas%2C+bajas+y+modificaciones/Altas+y+afiliacion+de+trabajadores/Alta\\_trabajo\\_autonomo](https://portal.seg-social.gob.es/wps/portal/importass/importass/Categorias/Altas%2C+bajas+y+modificaciones/Altas+y+afiliacion+de+trabajadores/Alta_trabajo_autonomo)

Pel que fa a les condicions que ofereix la Mútua, es poden trobar a la seva pàgina web <https://www.mutua-enginyers.com/alternativareta>.

Les altes en el cas del règim de la Seguretat Social s'han d'efectuar abans d'endegar l'activitat (fins a 60 dies abans).

### 2.- Alta a l'Agència Tributària.

El segon pas que s'ha d'acomplir és informar a l'Agència Tributària que s'endegarà l'activitat professional i, en conseqüència, es podran facturar les tasques que es desenvolupin.

L'alta es pot efectuar i tramitar telemàticament omplint el model 037.

[https://sede.agenciatributaria.gob.es/Sede/va\\_es/procedimientoini/G322.shtml](https://sede.agenciatributaria.gob.es/Sede/va_es/procedimientoini/G322.shtml)

En el moment d'efectuar l'alta, cal indicar l'epígraf corresponent a l'Impost d'Activitats Econòmiques (IAE) d'acord amb la Classificació Nacional d'Activitats Econòmiques (CNAE) indicat a la Seguretat Social i d'acord amb RDL 1175/1990.

L'epígraf varia segons l'activitat que es tracti. A l'enginyeria industrial li correspon l'epígraf 311.2 (en cas d'activitats professionals) o l'epígraf 843.1 dels serveis tècnics d'enginyeria (en cas d'activitats empresarials).

En el cas de l'enginyeria química, l'epígraf seria el 199 (otros profesionales relacionados con las actividades propias de la energía, agua, minería e industria química n.c.o.p.).

També cal destacar que si l'activitat professional s'efectua des del domicili particular convé indicar quin percentatge de l'espai es dedica a l'exercici de la professió per poder deduir-se despeses en la mateixa proporció.

Cal destacar que l'IAE només s'ha de pagar quan es factura per sobre del milió d'euros.

### 3.- Comunicació d'obertura de centre de treball

Només és obligada la comunicació de l'obertura de centre de treball per part dels professionals autònoms que contractin treballadors.

En aquests casos la comunicació d'obertura s'ha d'efectuar abans d'endegar l'activitat o com a màxim 30 dies després de l'inici.

La tramitació s'efectua al Departament d'Empresa i Treball de la Generalitat de Catalunya.

[https://treball.gencat.cat/ca/ambits/seguretat\\_i\\_salut\\_laboral/organitzacio\\_gestio\\_activitat\\_preventiva/registres\\_i\\_comunicacions\\_administracio/avis\\_comunicacio/](https://treball.gencat.cat/ca/ambits/seguretat_i_salut_laboral/organitzacio_gestio_activitat_preventiva/registres_i_comunicacions_administracio/avis_comunicacio/)

#### 4- Llicència d'activitat

Si el/la professional endega l'activitat en un local també cal tramitar la corresponent llicència d'activitat a l'Administració Local.

En aquest punt cal tenir en compte les ordenances municipals corresponents que establiran els requisits concrets d'acord amb les circumstàncies i el lloc on estigui ubicat el local.

### 5.- Com cotitzen els professionals autònoms ?

#### 5.1.- A la Seguretat Social

##### **a) Base de cotització**

La cotització dels autònoms a la Seguretat Social s'estableix d'acord amb la previsió d'ingressos.

Quan un/a professional es dona d'alta, la Tresoreria General de la Seguretat Social sol·licita una previsió dels ingressos. Aquesta xifra serveix com a referència per aplicar la base de cotització i, atès que es tracta d'una previsió, la Llei permet que si l'autònom/a preveu una variació dels rendiments nets, pugui seleccionar cada dos mesos una nova base de cotització i, per tant, una nova quota adaptada. Només es permeten un màxim de sis canvis l'any.

Anualment, la Llei de Pressupostos Generals de l'Estat establirà una taula general i una de reduïda de bases de cotització que es dividiran en trams consecutius d'importos de rendiments nets mensuals.

Les bases mensuals triades cada any tindran un caràcter provisional fins que es faci la regularització anual de la cotització. Finalitzat l'any natural, l'Administració Tributària facilitarà a la Tresoreria informació sobre els rendiments anuals reals percebuts.

Si la quota triada durant l'any resulta inferior a l'associada als rendiments comunicats per l'Administració Tributària corresponent, es notificarà al treballador/a l'import de la diferència. Aquest import haurà de ser abonat abans de l'últim dia del mes següent a aquell en què s'hagi rebut la notificació amb el resultat de la regularització.

Si, al contrari, la cotització és superior a la corresponent a la base màxima del tram en el qual hi hagi compresos els rendiments, la Tresoreria en reintegrarà la diferència abans del 30 d'abril de l'exercici següent a aquell en el qual la corresponent Administració Tributària hagi comunicat els rendiments computables.

##### **b) Quota**

A la base s'aplicaran els següents tipus de cotització, els quals poden veure's modificats cada any:

- 28,30% per contingències comunes. Aquesta cotització cobreix quan no es pugui treballar a causa d'un accident o malaltia no laboral.
- 1,3% per contingències professionals. Aquesta cotització cobreix en els casos d'un accident laboral o malaltia professional.

- 0,9% per cessament d'activitat. Cobreix en cas que es produeixi el fi definitiu de l'activitat.
- 0,1% per formació professional. Cotització orientada a l'accés a formació que faciliti la inserció al mercat laboral.
- 0,9% per mecanisme d'equitat intergeneracional (MEI): Aquesta cotització pretén mantenir l'equilibri entre generacions i la sostenibilitat del sistema de la Seguretat Social.

Indicar que la Seguretat Social posa a disposició dels autònoms un simulador per a poder calcular els imports corresponents:

<https://portal.seg-social.gob.es/wps/portal/importass/importass/tramites/simuladorRETAPublico>

## **5.2.- A la Mutualitat Alternativa dels Enginyers Industrials**

### **a) Base**

Igual que en el cas anterior, les aportacions dels autònoms a la Mutualitat s'efectua d'acord amb la previsió d'ingressos.

En el moment de sol·licitar l'alta com alternatiu al RETA, l'enginyer/a autònom/a presenta una declaració responsable en la que ha de fer constar el tram al qual s'ajusta la seva previsió del seu nivell d'ingressos de l'any en curs. En qualsevol moment es pot remetre a La Mútua una nova declaració responsable amb la finalitat d'adaptar la realitat a la previsió que s'hagi comunicat a través de la declaració responsable inicial.

El tram que resulti es prendrà com a referència per a establir el paquet mínim de prestacions i quota mínima mensual. L'enginyer/a autònom/a podrà escollir el paquet mínim i quota mínima resultant, o qualsevol altre paquet de cobertures i/o quota mensual per sobre dels mínims.

Anualment, un cop l'enginyer/a autònom/a conegui exactament els seus rendiments nets de la seva activitat de l'any anterior, haurà de comparar-los amb la previsió d'interval de rendiments nets consignat a la darrera declaració responsable comunicada a La Mútua dels Enginyers.

En el cas que els rendiments nets reals de l'any anterior corresponguessin a un tram d'interval de rendiments nets superior al tram consignat en la darrera declaració responsable, l'enginyer/a autònom/a ho comunicarà a La Mútua dels Enginyers. La Mútua emetrà la quota de regularització calculada com a diferència positiva entre la suma de les quotes anuals que hauria d'haver satisfet segons el nou tram i la suma de les quotes efectivament satisfetes. La quota de regularització es destinarà al Pla d'Estalvi Multiversió.

### **b) Quota**

L'import mínim de la quota del paquet de prestacions alternatives es fixa, com a mínim, en el 80% de la quota mínima que s'hagi de satisfer amb caràcter general al RETA.

La Mútua dels Enginyers estableix els següents imports mínims de quota per a cadascú dels trams

Tram 1 - Fins a 20.400 € de rendiment net – quota mensual de 236,00 €

Tram 2 - Més de 20.400 € i fins a 27.960 € de rendiment net – quota mensual de 264,00 €

Tram 3 - Més de 27.960 € i fins a 38.280 € de rendiment net – quota mensual de 288,00 €

Tram 4 - Més de 38.280 € i fins a 48.600 € de rendiment net – quota mensual de 320,00 €

Tram 5 - Més de 48.600 € i fins a 72.000 € de rendiment net – quota mensual de 360,00 €

Tram 6 - Més de 72.000 € de rendiment net – quota mensual de 424,00 €

Al venciment de cada anualitat la quota es renovarà d'acord a les prestacions contractades independentment del mínim que s'estableixi per a l'exercici.

Es pot ampliar tota aquesta informació al web de la Mutuallitat dels Enginyers:

<https://www.mutua-enginyers.com/alternativareta>

### **5.3.- Què és la tarifa plana ?**

Una especialitat prevista per a les persones que enduguin la seva activitat professional com a professionals lliberals és que existeix la possibilitat de cotitzar temporalment amb una tarifa que no tingui en compte els ingressos previstos

#### **5.3.1.- A la Seguretat Social**

Les persones que causin alta inicial en el Règim d'autònoms poden sol·licitar l'aplicació d'una quota reduïda (tarifa plana) de 80 euros mensuals durant els primers 12 mesos d'activitat. La sol·licitud es realitzarà en el moment de tramitar l'alta.

Transcorregut aquells dotze primers mesos, també pot aplicar-se una quota reduïda durant els següents dotze mesos a aquells treballadors per compte propi que prevegin que els seus rendiments econòmics nets anuals hagin de ser inferiors al salari mínim interprofessional anual que correspongui a aquell període i així ho sol·licitin.

#### **5.3.2.- A la Mutuallitat Alternativa**

Els enginyers autònoms que optin per La Mútua dels Enginyers com a alternativa al RETA per primera vegada, o que no hagin estat d'alta en els últims 2 anys (3 anys en el cas que hagin gaudit amb anterioritat de la quota reduïda o de les reduccions vigents amb anterioritat a 2023) podran sol·licitar expressament l'aplicació d'una quota reduïda de 80 euros mensuals durant 12 mesos.

La quota reduïda podrà prorrogar-se 12 mesos sempre i quan l'enginyer/a autònom/a aporti un declaració responsable en la qual faci constar que els seus rendiments nets o previsió dels mateixos, com a treballador per compte propi, no han superat el salari mínim interprofessional durant els anys naturals que abasti la pròrroga sol·licitada.

### **5.4.- Com han de cobrir els professionals autònoms les seves contingències?**

La cobertura per contingències comunes i professionals és obligatòria.

Els professionals autònoms que es trobin en el RETA han de formalitzar la cobertura de l'acció protectora per contingències professionals, incapacitat temporal, cessament d'activitat i formació professional amb una mútua col·laboradora de la seguretat social.

Es pot trobar informació de quines són les mútues col·laboradores a la pàgina web:

<https://www.seg-social.es/wps/portal/wss/internet/InformacionUtil/39641/>

Els enginyers industrials que tinguin cobertura amb La Mútua dels Enginyers poden trobar al web, dins de cada contingència coberta, les diferents prestacions incloses en els paquets per ser alternatiu al RETA (apartat Normativa de la Mútua del web)

<https://www.mutua-enginyers.com/alternativareta>

## **6.- Quines obligacions fiscals han de complir els professionals per compte propi?**

- Emetre factures. Els professionals autònoms han de facturar als seus clients els serveis que prestin.
- Portar els llibres comptables (ingressos, despeses, béns d'inversió i provisió de fons), que poden tenir format digital.

<https://sede.agenciatributaria.gob.es/Sede/irpf/Obligaciones.html?faqId=3d23d7f84a5bf710VgnVCM100000dc381e0aRCRD>

- Liquidar a l'Agència Tributària l'IVA corresponents a la facturació. Per la qual cosa s'han d'omplir i tramitar els impresos corresponents: Impres trimesstral 303 i anual 390.

[https://sede.agenciatributaria.gob.es/Sede/ca\\_es/procedimientoini/G414.shtml](https://sede.agenciatributaria.gob.es/Sede/ca_es/procedimientoini/G414.shtml)

[https://sede.agenciatributaria.gob.es/Sede/ca\\_es/procedimientoini/G412.shtml](https://sede.agenciatributaria.gob.es/Sede/ca_es/procedimientoini/G412.shtml)

- Declarar trimestralment l'IRPF fins als dies 20 dels mesos d'abril, juliol i octubre i fins al 30 de gener: Model 130 (pagament fraccionat). No s'han d'efectuar aquestes declaracions si s'han aplicat retencions en més del 70% dels ingressos.

<https://sede.agenciatributaria.gob.es/Sede/irpf/retenciones-ingresos-cuenta-pagos-fraccionados/pagos-fraccionados/gestiones-pagos-fraccionados.html>

- Declarar trimestralment les retencions i ingressos a compte, en cas d'haver-les efectuat. Fins al dia 20 dels mesos de gener, abril, juliol i octubre (model 111).

S'ha de presentar aquesta declaració si es tenen treballadors contractats o si es subcontracten altres professionals autònoms que facturin amb retenció de l'IRPF i s'ha de pagar a Hisenda l'import de la retenció que figura a les nòmines dels treballadors o a les factures dels col·laboradors autònoms.

<https://sede.agenciatributaria.gob.es/Sede/irpf/retenciones-ingresos-cuenta-pagos-fraccionados/retenciones-ingresos-cuenta/gestiones-retenciones-irpf.html>

El mes de gener també cal presentar el resum anual de retencions (model 190).

<https://sede.agenciatributaria.gob.es/Sede/irpf/retenciones-ingresos-cuenta-pagos-fraccionados/retenciones-ingresos-cuenta/modelo-180.html>

- Declaració anual d'operacions amb tercers (model 347) de l'1 al 28 de febrer, indicant aquelles persones o entitats, clients o proveïdors, amb què l'any anterior el conjunt d'operacions realitzades hagi superat els 3.000 euros.

[https://sede.agenciatributaria.gob.es/Sede/ca\\_es/ayuda/manuales-videos-folletos/manuales-practicos/folleto-actividades-economicas/8-declaraciones-informativas/8\\_2-declaracion-anual-operaciones-terceros-347.html](https://sede.agenciatributaria.gob.es/Sede/ca_es/ayuda/manuales-videos-folletos/manuales-practicos/folleto-actividades-economicas/8-declaraciones-informativas/8_2-declaracion-anual-operaciones-terceros-347.html)

### **6.1.- Com s'emeten les factures ?**

Les factures han de tenir la següent informació:

- Número de la factura
- Data d'expedició de la factura i, si escau, data en què s'efectuen les operacions que es documenten.
- Noms i cognoms, o raó o denominació social completa, números d'identificació fiscal i domicilis tant de l'obligat a expedir la factura com del destinatari de les operacions
- Descripció del servei.
- Base imposable de l'impost, és a dir, l'import total de la contraprestació, incloent-hi el preu unitari sense impost de les operacions, així com qualsevol descompte o rebaixa inclosa (si s'aplica)
- El tipus impositiu d'IVA .- Els serveis professionals apliquen el tipus general del 21%
- Percentatge de retenció d'IRPF.  
Només existeix retenció d'IRFP si es factura a un/a altre/a professional o a una empresa o societat. Si la factura es fa a un/a particular no hi ha retenció.  
El tipus de retenció general de IRPF és del 15%.  
Això no obstant, el tipus és del 7% durant els primers anys d'inici de l'activitat (art. 95.1 del Reglament de IRPF)  
*“No obstante lo dispuesto en el párrafo anterior, en el caso de contribuyentes que inicien el ejercicio de actividades profesionales, el tipo de retención será del 7 por ciento en el período impositivo de inicio de actividades y en los dos siguientes, siempre y cuando no hubieran ejercido actividad profesional alguna en el año anterior a la fecha de inicio de las actividades*  
*Para la aplicación del tipo de retención previsto en el párrafo anterior, los contribuyentes deberán comunicar al pagador de los rendimientos la concurrencia de dicha circunstancia, quedando obligado el pagador a conservar la comunicación debidamente firmada.”*
- Import total a pagar

